

Aandachtspunten jaarlijkse bezoek raad van toezicht aan een onderwijslocatie of school

De instelling van raden van toezicht in het onderwijs doet zich in toenemende mate voor. De raad van toezicht is een intern orgaan van de rechtspersoon dat toezicht houdt op de bestuurder en deze met raad en daad terzijde staat. De raad van toezicht is een orgaan op afstand van 'het bedrijf' maar zal, zo leert de ervaring, wel behoefte hebben om kennis te nemen van hetgeen er in de scholen om gaat. Daartoe kunnen werkbezoeken handige hulpmiddelen zijn. In het onderstaande in de vorm van een checklist de belangrijkste zaken op een rij.

Wat is het doel van het werkbezoek?

- Kennismaken met de onderwijspraktijk zoals die gestalte krijgt op de betreffende onderwijslocatie.
- Uitdrukking geven aan betrokkenheid van de raad bij het werk op de scholen.
- Betrokkenen op de school bevestigen dat hun werk en inzet wordt 'gezien' door de toezichthouder.
- 'Visualisering' van hetgeen in de vergaderingen in de documenten aan de orde is; 'het plaatje bij het praatje', de levendige illustratie bij de tekst.
- Onafhankelijke informatieverwerking door de toezichthouder zodat deze in staat is tot een realistische en ambitieuze vorm van toezicht houden.
- Teamvorming van de raad zelf en het delen van dezelfde referenties over het object van toezicht.

Wat is het niet?

- Tijdens het bezoek gaat het niet om een check ter plekke van onderdelen uit het toezichtkader in engere zin. Het bezoek is niet de manier om specifiek informatie te vergaren over (de kwaliteit en het functioneren van) de bestuurder of de locatiedirecteur.
- Het is niet bedoeld om achterommetjes mogelijk te maken voor onderwijsgeevenden of hun direct leidinggeevenden.
- Het is niet bedoeld om een verlanglijstje vanuit de locatie in te dienen bij de raad van toezicht.

Wat gebeurt er vooraf?

- De raad van toezicht bespreekt intern wat voor hen de inzet van het werkbezoek zal zijn; dan is ook duidelijk hoe de school invulling kan geven aan het bezoek.
- Vooraf is duidelijk dat het een informatief bezoek is.
- Overlegt de locatiedirecteur over het feitelijk bezoekprogramma zodat bij de deelnemers geen verkeerde verwachtingen worden gewekt.
- De leden van de raad bereiden zich voor op het bezoek door het inlezen in een specifiek voor dit bezoek samengesteld dossiertje over de locatie.

Wat gebeurt er? In willekeurige volgorde een niet uitputtend rijtje mogelijkheden

- Er vindt een rondleiding plaats door de school o.l.v. de locatiedirecteur.
- Er vindt een presentatie plaats door de locatiedirecteur waarin deze de ontwikkeling van de school schetst, de plannen die er zijn en hoe die gestalte krijgen.
- Er vindt een presentatie plaats van leerlingen over projecten, profielwerkstukken, externe activiteiten, buitenschoolse nevenactiviteiten, gebruik van ict-hulpmiddelen,.....
- Er vindt een presentatie plaats door een groepje docenten dat een studiereis heeft gemaakt of iets nieuws heeft ontwikkeld
- Leden van de raad lopen 'gewoon' mee in een klas, werkruimte/studieruimte meelopen en hebben daarbij een gesprekje met leerlingen.
- Er vindt een gesprek plaats over enkele tevoren aangegeven onderwerpen zoals bijvoorbeeld lokale verankering, participatie van/in lokale netwerken rond kerk/jeugdbeleid/jeugdzorg/culturele instellingen/bibliotheek/politie/HALT/...,

ouderparticipatie en wat de school daar aan doet, de manier waarop de school omdat met externe feedbacks, verbeteringen in de leerlingbegeleiding/ leerlingenzorg,

Het zal de kunst zijn om in geval van presentaties de verleiding te weerstaan om alleen 'iets leuks' te doen - het gaat immers bij het bezoek veeleer om aanscherping van het beeld van de raad van toezicht op een bepaald onderwerp.

Wat gebeurt er daarna?

- Het is wellicht nuttig als er in de raad van toezicht zelf wordt teruggeblikt op het bezoek met daarbij vragen als: wat sprak aan? Wat viel op? Wat wisten we nog niet?...
- Het is tevens nuttig als de raad alvast noteert hoe ze zo'n bezoek een volgende keer willen inkleden.

Dr. Harm Klifman
Van Beekveld&Terpstra Organisatieadviesbureau